

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Textus sequentiarum cum lucule[n]tissima tam
sententiaru[m] q[uam] vocabuloru[m] interpretatione
scripture autoritatib[us] alioru[m]q[ue] exemplis
creberrimis roborata**

Colonie, 1506

VD16 T 655

Uirginalis turma

urn:nbn:de:hbz:466:1-30585

De vnderim mili. virgi.

spectu dei. vñ legit de Raphaele in Thob. Qñ orabas cum lachrymis 2 mortuos sepeliebas ego obruli orõem dño. Sexto detem? eos honora/re. qz ipsi sunt eterni regis milites nobilissimi. vñ Job. Nūqd ē numer? mīlīcū ei? Sicut em videm? in militibz alicui? regis qz qdā eoz sp in aula regia pmozant. qdā ciuitates custodiūt. qdā ho regis inimicos expugnāt. Ita etiā ē inter milites xpī. qz qdā in aula regia. scz in celo sp añ regē assisunt. ad ei? honorē cārica leticie decāret. alij ciuitates custodiūt. s. q nob sunt ad custodiā deputati. vñ Esa. xij. Sup muros tuos hīerlm pstitui custodes. alij ho hostes 2 demones expugnāt aias nras liberādo. Septimo detem? eos honorare. qz sunt tribulatoz p solatores. vñ zacharie p°. Spūs dñi. scz angel? q loqbat in me pba bona pba p solatoria. Et h fa/ciūt angeli tribz modis. pmo in tribulatiōibz pfortādo. vñ angelus dixit Danieli. Noli timere pax tibi pfortare 2 esto robust? Scdo in patiēcia pseruādo. vñ ps. Angel suis mādauit de te. vt custodiāt te in oibz vijs tuis. Tercio tribulatoz auferēdo. qd figuratū ē Daniel. p. cum angel? dñi descēdit cū tribz pueris i fornacē. 2 fecit mediū fornacis qñ vētū rois flantē ¶ Pro terminis nota. sedes est nomē fei gñis S; intersum ē pbum absolutū ppositū ab inter 2 a pbo sum S; medela. id est remediū. 2 venit a verbo deponentali medeor.

v Irginalis turma sex? iesu xpī q pñex? dono sent? grē flos candoris tui rubet. trucidari dū te inbet tortor pudicitie

¶ Hec sequētia in honorē 2 laudē vñdecim miliū pginū ē pposita. q pñcipal? diuidit in tres pres Prio pmedat castitatē pginale passioni dedicā Scdo spēalr pmedat btām Visulā tāq hui? exercit? pñiculā Tercio facit exclamatoez ptra passionē scāz pginū. scda ibi. Britānoz insule. ter/cia ibi. O felix Colonia. dicēs pmo sic. O (turma). i. turba (pginale sex? q sentis). i. cognoscis 2 pcpis (pñex?) .i. pñunctōes iesu xpī (dono) .i. ex dono (grē flos tui cādoris) .i. tue mūdicie (ruber) .i. fit rubes (cū tortor) .i. pñitor (pudicitie) .i. castitas? (tuber) .i. pñipit (te trucidari) .i. pñiri. ¶ Notandū pmo. scribit Apoc. xliij. Hi sunt q cū mulieribz nō sunt co/inquari. pginēs em sunt. In qbz pñbis ad pñmedatoez scāz pginū tāgunf duo. Primo. pñditio pginat. cū dñ. nō sunt co/inquari. Scdo pñmedatio castitat. cū subiūgit. pginēs sunt. ¶ Circa pñmū ē sciendū. q sex sunt pñditiones in pginitate pseruāda. Prima ē hūilitas. vñ Aug?. Nō solū pre dicanda ē pginitas vt amēs. vey etiā monēda ē ne inflēt. vñ Berni. Pulchra pñmixtio hūilitat. 2 pginitat. placet deo. vñ Maria se pginē obli ta gliaf de hūilitate dicēs. Quia respexit hūilitatē ancille sue Scda ē cha ritas. vñ Ber. Castitas sine charitate ē lāpas sine oleo. subtrahē oleū lā pas nō lucet. tolle charitatē. castitas nō placebit deo. Tercia ē tepiditas metuenda. qz qlibet opa sua ad q pñcipalr tenet facere dz cū diligētia. hī laritate 2 bona volūate Juxta illd. ij. Paralipo. xix. Cū diligētia oia fa/cito. qz diligētia in oculis dei plus valet q opus. Et hec diligētia nihil aliud ē q interna deuotio. Quarta ē pcti vitatio. vñ Hierony. Illa pgi nitas hostia xpī est quā nec mentis cogitatio. nec carnis libido maculat

Folium lxxv

Quinta e cordis integritas. Un cordis ostensio fit p ornatu exteriorē. ideo
dr Hiero. Pulcrā credo deo faciē. si hoibz apparere pulcrā nō studeas. Itē
Eccle. Ne viro duplicis cordis q vult placere deo z hoibz. Sexta est pse
uerantia. vñ Aug. ad p̄gines dr. Seqmini agnū tenēdo pseuerantiā qd nos
uistis ardēter facite qd potestis ne p̄ginitas a vobis pereat cui nihil pote
stis facere vt redeat. ¶ Circa scdm dr Ber. Quid castitate decētius z ma
gis decoz. q mūdū de immūdo. domesticū de hoste. angelū de hoīe denis
q facit Itē Hiero. Paz castitatis credo suis sine appēditijs. pnt em vas
gari. in ciboz abstinentia viuere. vñ Thimothe⁹. Mulier in delicijs mori
tua ē Itē habit⁹ humilis. q legit in Gen. de thamar. depōstra veste vidu
itatis assumpsit alterz habitū qn voluit carnali ope intendere. Et qz oibz
his p̄dictoibz iste sancte p̄gines fuerunt erudite in castitate z pseuerantes
ideo hec sequētia in memoriā ipaz est cōpilata.

¶ Pro terminis nota. p̄nexus est nomē quarte declinatōis masculinū
gnis deriuatū a p̄bo p̄necto ris. z fecit copulā siue vinculū zc.

Britānoz insule rector pater vsule deo notus claruit. Hanc co
namus virginē propter pulcritudinē parem thori voluit

Hic autor spēaliter p̄mēdat brām Ursulā. Et diuidit in tres pres In
qz p̄o p̄mēdat br. Ursulā p̄ p̄statiā castitatis. Secdo ostendit q̄liter alias
p̄gines secū ad martyrij palmā vocauit. Tercio oñdit q̄liter romā puenez
rūt z ad locū martyrij redierūt. scda ibi Interim vsula. tertia ibi Relictis
nauibz. dicēs p̄mo (Rector). i. rex (insule britānoz) x̄ris (pater vsule. cla
ruit). i. clarus fuit (not⁹ deo) Alij volūt q̄ Nothus fuit p̄p̄riū nomē illi⁹
regis. tūc sic exponit (nothus rector). i. rex (insule britānoz) pater vsule.
claruit). i. clarus fuit (deo) fuit em bon⁹ xpian⁹ (hāc p̄gine). i. filiā nothi.
noie vsulā (conam⁹) x̄ris rex anglie (voluit). i. sibi fieri (pare thori). i. cō
pulari in thoro z matrimonio (p̄pter ei⁹ pulcritudinē)

Procos mittit z p̄cat. minis terret si spernat. sibi p̄oscens vsulā

Pater ei⁹ iam baptismi. fonte lor⁹ paganisimi prozsus vitat copulā

Et ille rex anglie (mittit p̄cos). i. nūcios q̄ p̄cent p̄ vsulā (z p̄cat). i.
rogat. z etiā (terret). i. terrore inducit (minis). i. p̄ minas (si spernat). i. cō
temnat a patre vel filia (p̄oscens). i. p̄etēs (sibi Ursulā). i. in p̄iugē. Sed
(pater ei⁹). i. vsule (locus). i. purgat⁹ (iā fonte baptismi. vitat). i. recusat
(prozsus) id ē oīno (copulā). i. matrimoniale p̄iuctōem (paganisimi) id ē
pagani. ¶ Notandū legit in passionali. q̄ in britāniā fuit rex christianissī
mus noie Noth⁹ vel Haur⁹ cui erat filia noie Ursula. hec mirabili mo
rū honestate. sapiētia z pulcritudine pollebat. Rex autē anglie Eōstārtin⁹
cū nimis p̄p̄otēs eēt z multas natōes suo ip̄erio subiugasset. audita hui⁹
p̄ginis fama. felicē se p̄ oīa fatebat si p̄dicta virgo Ursula suo filio vnige
nito copularet. Iuuenis etiā ad hoc multum estuabat. Dicitunt ergo so
lennes nūcios ad patrem magnis p̄missionibz z blanditijs magnis z ad
ijciētes minas se ad dñm suū non credentes reuenire. Rex autē britannie

De undecim mili. virgi.

Incipit mulier anxiosa et timida. cum quod fide christi insignitam cultori idolorum tradere indignum esset et minime liceret. cum quod ipsam nullatenus consentire cognosceret. et hoc est quod tangit hec secunda pars huius sequentie

¶ Pro terminis nota. peus est nomen sede declinationis derivatum a verbo peor artis. et peus dicitur ille qui agit opus nuptiarum ex alterius iussione. Sed mine arum est nomen pluris numeri derivatum a verbo minor artis. Sed paganum est nomen id est ritus et mos paganorum. Et est nomen sede declinationis descedens a nomine paganus. sicut christianismus a nomine christianus.

Interim ursula christi discipula docta per somnium statuit nuptias querens inducias trimatus spacium

Hic auctor ostendit qualiter beata Ursula assensum prebuit et qualiter alias virginibus ad palmam martyrii inuitavit dicens (Interim). id est inter hec (Ursula discipula christi docta per somnium). id est visionem in somno (statuit). id est prefixit (nuptias. querens). id est postulans (inducias). id est per inducias (spacium). id est tempus (trimatus). id est trium annorum

Uice dotis coniugum regine votis habiles dato sumptu nauigij coeue dantur nobiles.

¶ Et (nobiles) scilicet virginibus (coeue). id est coetaneae (abiles). id est prepetentes (votis). id est desiderijs (regine). id est ursule (dant vice) scilicet loco (dotis). id est danti coniugum. sumptu nauigij (dato). id est expensis nauigij datis

Undena demum milia sponse transmittit virginum. ducunt naues per maria curam spernentes hominum.

¶ Et rex anglie (transmittit sponse) scilicet beate ursule (undena milia virginum) et scilicet ille virginibus (ducunt naues. per maria) id est per mare (spernentes curam hominum)

Aura flante lenius discedunt a litore. huc illucque sepius plano ludunt equore. Hinc manus feminea rexit dante domino naues quas Basilea breui vidit termino.

¶ Et scilicet ille virginibus (discedunt). id est recedunt (a litore. aura). id est vero (flante lenius). id est suauius. et ipse (ludunt). id est iocantur (huc. que) per et (illuc sepius plano equore). id est tranquillo mari (hinc). id est postea (feminea manu). id est ursule (rexit id est gubernauit naues (dante). id est fauente domino. quas) scilicet naues (basilea) illa ciuitas (vidit breui termino). id est breui spacio temporis.

¶ Notandum tamen. Ursula diuinitus inspirata patri suo suavit ut predicto regi assensum preberet. cum hac conditione interposita. ut ipse rex decem virginibus electissimas sibi ad solarium traderet et transmitteret. quas quilibet haberet mille perdissequas et inducias trium annorum sibi daret ad dedicationem sue virginitarum et ipse iuuenis rex in his tribus annis etiam in fide christiana instrueret. Sept

enti igitur vna p[ro]filio. vt aut difficultate p[ro]fite p[ro]ditōis aim ei[us] ab hoc auer-
teret. aut hac opportunitate p[ro]dictas p[ro]gines secū deo dedicaret. tunc iuue-
nis rex libere hac p[ro]ditōe accepta apud patrē illa p[ro]stituit et disposuit. et p[ri]-
mus baptisari accelerauit. ac celeri aīo cūcta que p[ro]go petierat imperante
Pater aut puelle ordinauit vt filia sua quā valde diligebat viros quorū
solatio tā ip[s]a p[ro]f[er]er[et] exercit[us] indigebat in comitatu haberet Undiq[ue] igitur
p[ro]gines p[ro]fluunt et etiā viri ad tā grande spectaculū. nā multi ep[iscop]i ad eas
cōfluxerūt vt secū p[er]gerent. inter quos etiā fuit basilien[sis] ep[iscop]us q[ui] eas v[er]q[ue]
romā p[er]duxit. et inde reuersus martyriū cū eis suscepit Et cū Ursula oēs
p[ro]gines ad fidē p[ro]uertisset sub vni[us] diei spacio flāte v[er]o p[ro]sp[er]o ad portū
gallie q[ui] a gallia d[icitur] p[ro]uenerūt. et deinde Colonia deuenerūt. vbi b[ea]t[us] Ursu-
le angelus d[omi]ni apparuit. et duxit eas illuc et p[ro]dixit eas integro numero res-
uerfuras. et coronas martyrii p[re]cepturas Inde igit[ur] admonitōne angeli fa-
cta romā redentes ad vrbem Basileā naues applicuerūt. et ibi relictis na-
uibus romā pedestres venerūt. et hoc tangit littera hui[us] sentētie

¶ Pro terminis nota Interim ē aduerbiū t[em]p[or]is Tr[is] trimatus ē nomen
q[ui]te declinatōis deriuatū a noīe trimus. et d[icitur] h[oc] h[ab]ere tres annos. et d[icitur] tri-
mus a tris q[uod] est tres et h[ab]et Tr[is] trimatus. i. spaciū triū annoz. Sed
abilis idē est q[uod] p[ro]ueniens et ē nomē adiectiuū p[ar]abilez mobile Disce-
do est p[ro]bū terciē p[ro]uagatōis. et feat abire Et differūt discedo et decedo. vñ
Decedit mories. discedit ab vrbē recedēs Sz lictus est nomē neutri ge-
neris terciē declinatōis

Relictis nauibus ordinant acies ventis et estibus exponunt fa-
cies et romam adeunt.

Hic auctor ostēdit qualiter beate p[ro]gines romā p[ro]uenerūt et qualiter ad
locū martyrii redierūt dicens. o[mn]e ille p[ro]gines (ordināt acies). i. turbas (na-
uibus relictis) scz in basileā (et exponūt facies) scz eaz[um] v[er]tis et estibus). i. calo-
ribus (et adeunt romam)

Per monasteria fundētes lachrymas trahunt suspiria. commen-
dant animas sanctis et redeunt. Quā in portu reliquerūt classē si-
mul inuenerūt. magnū flumē et amenū nauigantes intrāt rhenū per
rei clemētiā. Hinc ad locū passionis duxit eas dux agonis florē sue
iuuētutis parupendūt sp[er]e salutis eūtes coloniam

Et ille p[ro]gines (fundētes lachrymas. p[er] monasteria). i. ecc[lesi]as romanas
(trahūt suspiria). i. sepe suspirāt (et cōmēdāt). i. p[ro]mittūt (aias). scilz suas
(sanctis. et redeunt) scz Basileā. et sic redeunt (inuenerūt classē) id ē con-
gregatōem nauū (quā reliquerūt in portu). i. basilien[sis]. et ille p[ro]gines na-
uigātes (intrāt rhenū) scz existēt (magnum flumē. et amenū p[er] clemētiā
dei. hinc). i. postea. i. Ursula et[er]nis (dux agonis) scz illaz vndecim milium
virginū (duxit eas ad locum passionis. et ille p[ro]gines (parupēdunt) id est

p q.

De undecim mili. virgi.

flore factū. et p nihilo curāt (flore sue iuuentutis. eūtes colonia) in illā ciuitatē sanctā spe salutis herene. ¶ Notandū q legit in passionali. quando scē p gines romā puenerūt papaj Eriacus ppter aduētū eaz fuit valde gaudis. qz ipe de britānia oriūdu fuit et multas p sanguineas inter eas habuit. et cū omī clero ipas reuerēter suscepit. In ipa etiā nocte pape diuinitus reuelatū ē. qz ipe cū pginibz palmā martyrii eēt suscepturus. qd apud se celans. multas ex eis q adhuc baptisate non fuerant baptisauit. Post hoc papatū resignauit quīs cardinales et oēs alij reclamaret. Post hoc p visionē ammonite scē p gines de roma cū epīs sibi adiūctis Eolonia venerūt. et ipam iā agrippinā obsessā inuenerūt. qz vidētes barbari et gigātes. sup ipas nūto clamore irruerūt. et qsi lupi rapaces illā multitudinē occiderūt. Et cū ad beatā Ursulā venissent. vidēs pnceps exercitus mirā et pulcritudinē obstupuit. et solās eā sup interitū pginū pmisit qz eā sibi in pūgē copularet si fidē xpianā respuisset. q dū pncipē pēpse nos lens acquiescere suis petitiōibz. ipe directa sagitta in ipam eā trans fixit. et sic martyriū psummauit. Passe aut sunt. iste beate p gines anno incarnatiōis dñi. cc. xxvij. hac die qua memoria eaz celebrat. ¶ Pro terminis nota. relit? ea tū. ē pncipiū pteritū tpis a pbo relinquo. Sz estus ē nomē qre declinatiōis. et fcat calorē Sz classis est nomē fci g. terciē declinatiōis fciās multitudinē nauū. Bre paruipēdo ē p bū trāsituū. terciē pūgatiōis. ppositū a noīe paruus et a pbo pēdo. et fcat sperne. Sz Colonia est nomē ciuitatis pus dicta agrippina.

D felix colonia subter cuius menia barbaroz rabies enses tela frameas cultros in virgineas cruentauit acies.

Hic iam auctor inuehit p quandā exclamatiōem ptra passionē sanctaz pginū dicēs (D felix colonia) subter (vel iuxta p m alios et meli? cui? menia. rabies). i. infania (barbaroz). i. infidelū (cruentauit). i. sanguine ple nos fecit (enses). i. gladios. et (tela). i. iacula (frameas). i. gladios ex vtra qz parte acutos (cultros). i. cultellos. cruentauit inquā (in p gineas acies id est in multitudinē et exercitū virginū).

¶ Pro terminis nota. Menia est nomē neutri gñis pluralis numeri tā tū. Et sunt pte muri ciuitatis a muniēdo dicta quasi munita Rabies ē nomē fci gñis qntē declinatiōis. et idē est qd infania vel furor vel incursus cū impetu. Inde rabiecula. i. parua rabies.

Felicia sunt virginū cōnubia tot miliū. agnū que sine macula duce sequuntur Ursula. Quarum orationibz felices cū felicibz pace fruamur sedula per seculoz secula.

Laudat auctor sanctaz pginū cū xpo sponso p nubia. pcludēdo canit cū suū cū directiōe petitiōis ad easdē dicēs (p nubia). i. copulē vel pūctiōnes (tot miliū pginū sunt felicia. q) s? p gines (sequunt agnū sine macula). i. xpm (duce). i. ducētē eas (ursula. qz). i. pginū (orōibz). i. intercessiō.

Folium lxxviij

libro. nos (frua mur pace sedula) .i. sempiterna (p secula seculor). .i. semp
 erites (felices). .i. beati (cū felicib). .i. pginib. Notandū q legif in pas
 sionali p miraculo q qdā abbas ipetrauit corp⁹ vni⁹ pginis ab abba
 rissa monasterij Coloni. earundē pginū. pmittes q illud in capsā argētea
 reuerenter in sua ecclesia collocaret. Sz cū p annū integrū in capsā lignea
 iacuisset qdā nocte cū abbas cū suo puētu matutinas cātaret. corp⁹ illud
 de altari descendit. z ante altare reuerēter se inclinās. p mediū eor. omnib
 ipis vidētib recessit. Abbas igit ad capsam currēs. z ipam vacuā inuent
 ens pperauit z abbatisse rem gestā p ordinē incitauit. Pergentesq ad lo
 cū vbi corp⁹ pginis acceperūt illud ibidē inuenerūt. Cū aut abbas veni
 am qreret. z idē corpus pginis peteret. certissime pmittes sibi capsā pre
 ciosam facturū nullaten⁹ ipetrauit. ¶ Secūda nota. qutis tot⁹ exercitus nu
 merus pginū nūcupat. hoc tñ nō est tñ intelligendū de sexu femineo. qā
 qplures episcopi z alij sancti martyres interfuerūt q etiā castā vitā duxer
 unt. Sz ppter excellentiā. qz maxima multitudo fuerūt virguncule. ideo
 exercitus pginū nūcupat. Potest etiā dici q ppter ea dī exercitus pginū
 qz beata Ursula fuit in formatrix z pncipalis instauratrix hui⁹ sanctissimi
 exercitus. Hinc est q hodierna die in cemiterio vbi reliquie sanctarū pgi
 nū requiescūt nullus potest sepeliri. qz si aliq ibi sepeliretur clauso tumu
 lo in crastinū super terram appareret. quia hec terra de corporibz sanctarum
 virginū creditur sanctificata

Mnes sancti seraphin cherubin throni quoqz dominatio

nesqz. Principatus potestates virtutes. Archāgeli angeli

vos decet laus z honores

Hic autor pñr describit aliud canticū qd generalr respicit celebritatē
 oim scōr sub vna festiuitate eor. memoriā reuocādo Et diuidit in duas
 partes. In qñ pma pmedat oēs scōs angelos iuxta nouē choros eorū
 dē. dirigēdo pces ad eosdē. In scda dirigit petitiōes ad oēs scōs q victis
 terrenis dei grā angelor. psortes effecti sunt. scda ibi. Vos qz dei. dicēs
 O (oēs scōi). .i. in celo exītes (seraphin). .i. angeli de choro seraphin (cher
 rubin). .i. angeli de choro cherubin (throni). .i. angeli de tali choro (qz) p
 er (dominatōes) tales angeli (qz) p z (pncipat⁹) tales angeli. z (potestas
 res) tales angeli. z (virtutes). .i. angeli tales (archāgeli). .i. vos pncipes an
 gelor. z (angeli). .i. infimi ordinis vel chori (laus) id ē glia (decet vos) s^c
 oēs (z honores). .i. reuerētie. s^c decet vos

¶ Notandū pmo. q scribit in li. Sapient. ca. v. Ecce quō pputati sunt
 inter filios dei z inter scōs. sors illozū est. In his pñbis tanguntur duo
 Primo tangit scōr dei in celestibz gloriificatio. qm pputati sunt inter fili
 os dei Secūdo tāgit apud deū p peccat⁹ nostris illoz ppiatio. qz inter san
 ctos sors illoz est. Primū declarat. Nā ipi ambulauerūt in lege z volun
 tate dei ppter qd vocati sunt filij dei passionem huius seculi tolerādo. pas
 tres dei filios generando. Matres dei eccliam lacte discipline nutriendo
 iuxta illud qd dī Barth. xij. Qui fecerit volūtatē patris mei qui in celis

p liij